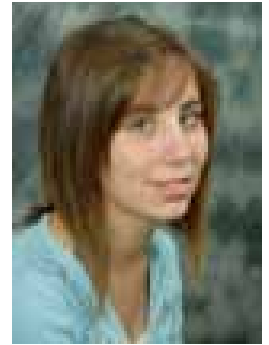

Tifkiriet u riflessjonijiet mill-Għajn 'Hain Salem'

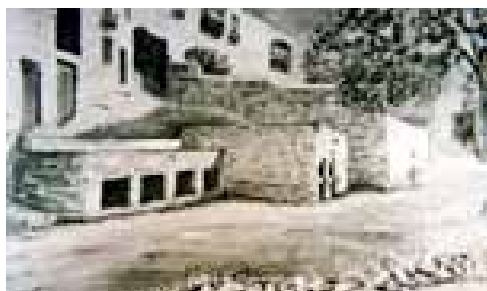
Tikteb Mathea Vassallo, Bandista

Ghajnsielem: "Hain Salem"; L-Għajn tas-sliem, oriġini semitika iżda r-rahal t'Ghajnsielem ifforma hafna snin wara l-migja tal-Gharab fostna. Skont xi studji riċenti li kienu saru dwar l-irhula Ghawdxin instab li rahalna huwa l-ahhar rahal li fforma u ghalhekk huwa wiehed modern. Hawn mhux se nitkellmu fuq l-aspett toponamistiku ta' rahal twelidna iżda dwar il-kuntest komunitarju u soċjali tiegħu.

Qabel xejn is-sies ta' rahalna huwa proprju l-Għajn "Hain Salem" li illum hija hi li se tirrifletti u b'nostalgija mirquma sa tirrakkonta kif binha nbidel f' mixjet is-snin. Ma nistax ma nsemmix hawn il-motto li l-omm qalbiena tat lil uliedha Ghajnselmizi: "Ob Fontem Prosperitas"- Nistaghna b'nixxiegha ilma. Dan il-motto ghandu zewg tifsiriet. L-ilma fit-tifsira reliġjuża tiegħu huwa s-simbolu ta' safà, qdusija u purifikazzjoni min-naħa l-oħra jekk l-ilma ma jicċaqlaqx isir ilma qieghed u jitlef is-siwi tiegħu u ghalhekk hawn tohroġ it-tifsira soċjali li "Min ma jitbiddilx jitqammell".

L-ghajn kienet iċ-ċentru ta' rahalna. Snin ilu kollox kien jiddependi minnha; mill-ewwel tbexbix ta' filghodu sa ma jkun dlam taqtgħu b'sikkina. L-ghajn tirrakkonta li uliedha kienu jingabru f'hinijiet differenti tal-gurnata biex jahslu hwejjigħom, jimlew l-ilma, jahslu lil uliedhom u jisqu lill-bhejjem tagħhom. L-ghajn tghidilna li hi kienet tirċievi l-ewwel ahbarijiet tal-gurnata. L-ghajn kienet tkun taf kollox dwar uliedha ...min halliena, min qieghed jilghaba mal-mewt, min iżzewweg u min għadu kif ra l-ewwel dawl tal-hajja u diversi ahbarijiet oħrajn. Madwar l-ghajn, kienet tinhass l-ghaqda u s-serenità fl-ilma jgelgel frisk li staghna lill-istess missirijiet tagħna. Però ž-żmien ibiddel u jxejjah, ghalhekk il-hajja sempliċi ta' missirijietna nbidlet f'wahda kumplessa u pjottost individwali. L-ebda haġa ma hi statika kollox jinbidel maż-żmien. Anke n-natura tinbidel u tiġġedded skont l-istaguni allura anke Ghajnsielem inbidel. Dan kollu huwa rifless mill-ghajn. Hawn sehew bidliet soċjali, psikoloġiċi u anke teknoloġiċi. Dan anke jidher permezz tas-simbolu tal-ilma. L-ilma li fil-kuntest reliġjuż tiegħu jfisser twelid ġdid allura rahalna dejjem qed jiġġedded u jinbidel matul il-mixja tas-snin. Hafna minna jibzghu mit-tibdil għax jibqgħu mwahhlin mal-passat iżda l-bidla hija wkoll ta' benefiċċju għalina llkoll. Imbagħad huwa f'idejn l-individwu li jara jekk it-tibdil kienx mill-agħar, għall-ahjar jew bil-kontra. Ma nistgħux nibqgħu l-istess, ghalhekk l-ghajn thegġigna li nikbru fizikament,

soċjalment u anke moralment.

Ghajnsielem bhal kull rahal tipiku i e h o r g h a n d u l-folklor, it-

tradizzjoni, id-drawwiet u fuq kollox id-djalett tiegħu. Dan kollu jagħmilna uniċi. Minhabba li ž-żmien igerbebb huwa l-kaġun ta' hafna tibdiliet. Però l-kultura ta' rahalna se tibqa' l-mira tagħna. Dan għaliex fil-kultura ta' rahalna hemm il-kontinwità- Ahna l-Ghajnselmizi għandna identità wahda għax ilkoll għandna l-istess gheruq. Ilkoll tnissilna mill-ghajn, l-istess post li minnu twieled Ghajnsielem.

Matul iż-żmien l-ghajn rat hafna l-mixja tal-progress. L-ewwel u qabel kollox rat li uliedha ma baqgħux ċkejknin iżda staghnew fin-numru u saru aktar intellettuali frott l-edukaturi tagħhom, rat fost l-oħrajn l-emancipazzjoni tal-mara li ghalhekk waslet għall-ugwaljanza bejn is-sessi. Rat it-tibdil fil-familji, fil-mentalità u innutat ukoll li l-hajja tal-lum saret bil-wisq mgħaġġla u b'hafna mpenji. Jien hawn nistaqsi lili nnifsi: L-ghajn intebhet li Ghajnsielem inbidel ukoll moralment, innutat li kull ma jmur Ghajnsielem qieghed isir sekulari u qieghed jiġi wkoll influwenzat minn kulturi barranin? Però l-ghajn ma ratx biss tibdiliet fil-mentalità u ghalhekk thossha ferhana li uliedha ma kibrux biss fl-ambjent soċjali iżda wkoll fl-ambjent ta' formazzjoni. F'Ghajnsielem inbnew bosta ċentri li illum huma s-sors ta' taġħlim kemm tal-liġi morali u naturali kif ukoll tal-liġi ċivili. L-Għajn thossha

sodisfatta li uliedha kienu kapaċi u b'hiliet kbar sebbħu lill-madwar. L-ghajn thossha kburiya hafna li illum rat lit-tempju tal-verġni Marija ta' Loreto huwa komplut u ghalhekk qieghed issebbah id-dehriet ġeografiki ta' Ghajnsielem. Kemm aktar se thossha onorata l-ghajn meta se tisma' t-tokki melodjużi tal-"Ave Marija" jidwu f'widnejha mill-gholi tal-kampnar!

Ilum l-ghajn ta' "Hain salem" li tat il-hajja lill-antenati tagħna, lilna llkoll u lir-rahalna ma nistgħux narawha. Madanakollu, din ommna xorta għadha thobbna u tghożżna. Ghalkemm illum mhix tangibbli nistgħu ngħidu li xorta għadha fostna u bhalissa tinstab thuf taht it-toroq ta' rahalna sabiex tibqa' tindukrana u tossera l-azzjonijiet kollha tagħna u hekk ma thalliniex nitkaxkru mal-kurrent.

Nixtieq minn qalbi nawgura l-festa t-tajba lil kulhadd.